

Castell de Vilademanjy =

44

MS. M. 6. 1.

1

Stabliment del Castell de Vilademany

6 ottubre 1489.

15
Cantus. Dicitur. O M. Angelorum.

18. Et. Cantus.

H

2

Hoc est Translatum bene & fideliter
Perundae sumptum Die, mense, & anno Infrascripti, a quodam
Stabiliumenti Instrumento in pergameno excarato manu, &
signo publici notarii subscripto & subignato non viciato, non
cancellato sed publico & auctentico omniq; prorsus ritio, &
suspitione carente tenoris sequentis. **IN DEI NOMINE**
Rouerint Uniuersi Qd Ego Joannes Petrus de Vilademany
et de Blanes veruessor, et Miles Dominus castri, Baronia,
et Villa sancte Columbae de farnes, et castri de Vilademany
in Gerundens dioecesis scitorum, et etiam alibi in Principatu Catha-
lonia populatus. Attendens medium est, et transactis anni
pluribus stabilisse, et in Empiteosim dedisse, et concessisse Petro
Ferrades qd tempore obitu sui in termino castri de vilademany
habitanai, ipsum Castrum de Vilademany cum omnibus & singu-
lis terris, honoribus, & possessionibus eiusdem Castri, et eidem
Casco junctis, & unitis cum certi pactis, & conditionibus, ee sicut
alii ut ipse Petrus Ferrades haberet & teneretur operari in
dicto Castro et facere domos habitationis congruae et suipso
hospere expendere, & conuertere usq; ad quantitatem Octuaginta
librarum quod uti assero minime fecit, vsquec de plura alia

clarissime videri possunt per Instrumentum ipsius stabilimenti;
quod fuit receptum in villa sancte Columbe de Farneyis agud
Discretum ————— notarium die vicesimo octavo mensis
January anni nativitatis Domini Millesimi quadragesimi
Septuagesimi quarti, Attendens preterea me pluries et cum
ingenti instantia requisivisse dictum Petrum Ferrades dum
vitam ducebat in humanis, quatenus seruaret, & compleret
pacta, & conditiones per me apositas et adjectas in dicto Instru-
stabilimenti, per me sibi ut prenarratur facti, et inter alia
apparet dictum Castrum ut facere, & completere promiserat,
pro ut in ipso instrumento stabilimenti hec et alia extensis
continetur, Tandem ipse Petrus Ferrades demonstrans adjin-
gente et facere velle dictum opus, conuenit & promisit mihi
Ipso tempore Quatuor armorum, ab ipso die in antea compu-
tandorum, ipse operari faceret ipsum castrum, Nec non et
conuerteret in ipso opere prefatas Occuaginta libras, et voluit
etiam et promisit quod casu quo contrafaceret, seu non adjin-
genteret stabilimentum per me sibi factum esset nullum, &
nullig efficiet seu valoris, Ita et quemadmodum si non esset
factum seu firmatum, Imo eo tunc pro nunc et, e, contra illum
cassabat, & annullabat, Ultra omnes sumptus quos mihi sol-
vere promisit quod ego facerem circa predicta, ut hec et alia
constat instrumento recepto per Discretum Jacobum de
Pulcro solano notarium publicum castri sancte Columbe
de Farneyis et eius terminorum die septimo mensis Juny
anni nativitatis Domini Millesimi quadragesimi Sept-
tuagesimi noni, Attendens preterea dictum Petrum Ferrades

3

Vti assero Intra dictum tempus dicatorum quatuor armorum,
nec etiam ex post dictum opus non fecisse, nec promissa per
eum non compleuisse, et me nolle dictum castrum ad totalem
ruhinam pervenire pro ut jam in parte durante tempore in
quo Iosephus illud hoperari tenebat, et vitam in humanis duce-
bas ruhinam pervenit, quoniam ad terram pervenit quidam
panes; siue Cantonus ipsius castri, Propter predictis conci-
deratis licet plures persone ad me pervenient ut Iosipus ipsum
castrum cum terris, honoribus, preeminentiis, porrogatiis &
possessionibus eiusdem castri, et Ispu Castro iunctis, & uniti sta-
bilivem, cum pactis, conditionibus, Instrata, & carmo, Censu,
quibus eidem Petrus Ferrades ut predicior stabilueram,
et me nolle facere, Considerante qd melius erat vobis Do-
mina Marturiana uxori ipsius Petri ferrades ipsum Castrum
et ipsas terras stabilie, cum Instrata, pactis, conditionibus,
et rettentoriis infra scriptis quam alii cuicunq; personae,
maxime qd futurum successentibus conditionibus infra
Domino permitente nō eidem succedit Margarita domiella
filia ipsius Petri Ferrades et vestri dite Marturiana
In etate decem armorum vel circa prouincia constituta
que omnia amnum meum ad presens instrum stabilitenti
faciendum & firmandum conduixerunt. Propter Pratis
et ex mea certa scientia Per me & omnes heredes et successo-
res meos quoescunq; ad Genē videlicet meliorandum, habendum,
tenendum, & perpetuo possidendum Stabilio & in Emphiteo:
sim do, & Concedo vobis Domina Marturiana Ferrades

uxori dicti Petri Ferrades defuncti habitatoris ultimo
tempore vitae sue in Parrochia de aquaria Gerundio
et vestris & quibus volueritis perpetuo vestris tamen consimili-
bus et vestris terminum & Castrum vocatum de Vilademanu
scitum In dicta Parrocchia de aquaria et cum suo casali,
et fortitudine, et cum suis preeminentiis & prerogatiis
et cum uniuersis et singulis terris tam cultis quam heremis,
et tam in planis & montibus scitis, et omnibus honoribus &
pocessionibus, ac omnibus iuribus, et pertinentiis, franquesiis, &
exemptionibus eiusdem quod ego ibidem certis iuris titulis, nonnullis
aut causis ut assero iustis, & rationalibus et nota vobis sunt,
habet, teneo, & possideo et mei antecessores haberunt, tenuer-
unt, & possiderunt at longo tempore antejam dictum Itaq.
Stabilimentum d'In Empiteosim lationem & Concessionem facio
Ego dictus Joannes Petrus de Vilademanu & de Blanes vobis dico
Domina Marcuriana & vestris, & quibus volueritis perpetuo vobis
tamen consimilibus lego dicti. Sub his tamen pacti, formis, &
conditionibus ut quod pro censu predictorum que vobis In Em-
phiteosim stabilio, do, & concedo, & omnium melioramentorum
misi fiendorum vos et vestri in his successores detis, soluatibus,
et tribuatis mihi et meis in his successoribus in primo venturo
festo sanctorum Petri & felici duodecim migerias frumenti boni,
pulcri, nitidi, & receptibili ad mensuram dicti termini
de aquaria et sic deinde amis singulis & in perpetuum
In dicto termino sive falso dictas duodecim migerias frumenti
Et etiam quod habeatis & teneamini facere, & seu tenere habi-
tationem continuam in ipso castro et focum, et larem, Et etiam

4

habeatis soluere et prestare decimam fructuum secundum
formam, et praticam, huc usq; solu& prestari assuetam per
antecessores vestros ipsum Castrum, et ipsas terras tenentes &
possidentes. Et etiam sub hoc pacto, et conditione q; si dicta
Margarita filia communis vobis & dicto q; marito velbo de vobis
licentia, consilio, & voluntate virum duixerit post velbori obitu
habeat succedere vobis in predictis omnibus de quib; presens
vobis facio stabilitum et suas omni modas facere voluntates.
Si tamen cum libero vel liberis obierit de legittimo & carnali
matrimonio geniti, et e, contrario si non duixerit virum de
vestris licentia, concilio, & voluntate, et sine libero, vel
liberis de legittimo & carnali matrimonio geniti obierit
in dictis casibus, et seu eorum utraq; insolidum, volo q; vos
possitis de predictis omnib; disponere & testare, tam inter vios
q; In ultima voluntate ad vestri libitum voluntatis. Si vero
vos dictam Dominam Marcurianam obiri contigerit ante q;
ipsa Margarita in matrimonio collocetur volo q; ipsa Marga-
rita succedit & succedere habeat in predictis qua vobis stabili,
et in Empereorim do, & Concedo, Ita q; habeat & teneatur vivam
ducere cum interueni & consilio Geraldii Plouira fratris
vestri si viderit, nisi vos aliter ordinaueritis verbo, vel
testamento auctoritate In hys autem non proclames, neg
faciatis vos & vestri alium Dominum seu Dominos nisi tan-
cum me & meos, sicutq; vobis et vestris post dies Triginta
ex quo in me & meos fathicati fueritis, predicta qua vobis
stabili; & in Empereorim do, & Concedo vendere, stabili,
ane aliter alienare vobis tamen consimilis & viorum

terre vero omnia que sunt de gleua dicti castri, a dicto castro nolo,
nec intendeo ullo modo separari posse smo volo et mihi & meis
retinco premaneant semper unita dicto castro, Salvi tamen
semper mihi & meis dicto Censu dictarum duodecim migiarum
frumenti boni, nitidi, pulcri, & receptibili ad mensuram dicti
termini de aqua viua amuatim in dicto festo sanctorum Petri
et felicii & predicitur soluendarum. ET Salvo etiam lau-
dimio, seu foriscatio quod ibidem solui est assuetum, de vendi-
tionibus, stabilitatis, insolutum dationibus, donationibus,
transactionibus, transpostationibus, & alijs alienationibus de
quibus est laudium; seu foriscapum solui assuetum, In =
trata vero predictorum que vobis stabilio, et in Emphiteasim do,
et Concedo est quadraginta libras Parchinonenses quas ex pacto
conuento inter me & Geraldum Plouina vestri ex parte sol=
uere habeatis, & teneamini nunc videlicet de presenti Vi=
ginti libras in festo nativitatis Domini proxime venturo resi=
das viginti libras, Et Ideo denuntiando Exceptioni dicta
Intrata non habita, & non recepta, & dolli, mali, et actioni
In factum, et omni alij iuri, noni, & consuetudini hys obuiar=
ebus, Prati, & excerta scientia Conuenio, & bona fide promitto
vobis predicta que vobis stabilio, et in Emphiteasim do, et
Concedo simul cum omnibus melioramentis, et augmentis
qua si feceritis vos, et vestri faciam vos, & vestros, et quos
volueritis perpetuo habere, tenere, & possidere in pace contra
omnes personas, qjz tenebas vobis, & vestris semper a firma, et

5

Legali euictione corundem, Et etiam ^{ad}suxta pacum inter me &
vos iuratum & conuentum q[uod] si fors[an] aliqua, seu aliquae persona
vel persone facerent, proponerent, vel mouerent ullo vnguam tempo-
re contravos, vel verteros aliquam actionem, questionem, petitionem,
vel demandam, litteram, vel controvertia de jure vel de facto, aut
atis iurisdictio vel extra in predictis per me vobis stabilitis, vel
aliqua eorum parte, Conuenio, & bona fide promitto vobis q[uod] in conti-
nenesi cum iudea a vobis vel vestris fuerit requisitus, opponam me
d[e]fensioni vestri et vestrorum, et respondabo, et satisfaciam
cuiuslibet iude querelanti e[st]o in principio litteris, seu litterum suci-
giām in me honoris litigii, et agam et dictam causam seu causas
meis progris sumptibus et expensis a principio litteris reg ad finem
vel vos, aut vestri si volueritis possitis ipsas causam, seu causas
agere, et ducere per vos ipsos et hoc in electione vestri, & vestro-
rum, Ego enim fratris et ex certa scientia et ex pacto promitto vobis
et vestris necessitatem denunciandi et appellandi, tibi vos, vel viri
elegeritis ipsas causam seu causas agere, et ducere per vos ipsos Con-
uenio, & bona fide promitto vobis q[uod] restituam, solvam, & clementab[us]
vobis & vestris ad vestram et virorum voluntatem omnino modam et
sine litteris, missiones, & expensas que circa litteram, seu litteres fient,
et quicquid, & quantum a vobis, seu vestris euictum fuerit degredi-
sus simul cum omni dampno, & Interesse vestris siue obtineatis in
causa, vel causis, siue etiam subcombatis et q[uod]tis super predictis om-
nibus & singulis servab[us] vos & viros et bonar[um] & virorum perpetuo sine
dampno et missionibus vobis & viis super ipsis missionibus, expensis,
et Interesse vestri, & eorum plano & simplici verbo nullo alio probacioni
genere requiso, Et in qua[m] ego dicitus Joannes Petrus de Vilademany, & de
Blanes Procurator ad h[oc] & alia legitime constitutus & ordinatus a magis
Domina Volant Joan uxore, & ab Arnaldo Joanne de Vilademany, & de

*R*olanes veruesso domicello filio meis pro ut de *s*pra mea procuratio =
ne plene constat Instrō recepto per Discretum Marchum Cauii nost̄m
vīla Calidarum de Monte boumo dioc̄ Dardinone, pro Honor Dno
Archidiacono Vallens die quarto Iuniorum mensis et anni, nomine et
vice dictorum principalium meorum et utriusq; eorum laudans, approbans,
ratificans, & confirmans vobis dicta Domina Marturiana adquisitrici
predicta, et vestris, de quibus volueritis perpetuo stabilimentum predictū
per me nomine meo proprio vobis factum est obligationem etiam de bonis
meis ut inferius est contentum pro euictione & ratificatione predictorū
per me vobis stabilitorum est per vos ut infrapates acceptatorum et oīa
alia & singula supradicta et eidem stabilitamento, et obligationi, et
omnibus alijs, & singulis supradictis expresse eodem procuratori noīe,
et nomine dictorum principalium meorum, et utriusq; eorum Ius solum
concentiens, prout melius et plenius superius continetur, conuenio, &
bona fide promitto dicto procuratori nomine vobis dicit Domine Mar -
turiana et vestris suis successib; Nec non & notario iusto re publice
persone pro vobis et vestris stipulant & recipienti, & contra predictū
stabilimentum nec aliqua de contentis in eo, prefati principales mei
nec alter eorum solidum non facient vel venient, aut faciet, vel ve -
niet, nec in predictis per vos adquisitis unquam facient, proponent,
vel mouebunt, aut inferrent, seu inferri facient, nec concentient
etiam inferenti contra vos vel vros in his successores questionem ali -
quam, petitionem, vel demandam, hitem, vel controvertiam desire,
vel de facto iusdictio vel extra iusdictum, videlicet quo ad interesse
dicti uxoris, & principalis mei ratione vel occasione dotti, & sponsality
suorum, nec ratione juris hypothecarum, seu obligationum suarum,
que habet, & habere debet in et super bonis meis, nego ex quoquacunq;
alia ratione, jure, modo, seu causa, quinquo crederata de puris
potius uxoris mei, sciensq; predicta per vos adquisita, et cetera bona
mea per me nomine meo proprio pro euictione & ratificatione predictorū

6

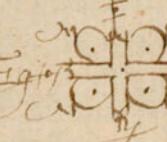
per vos adquisitorum supra obligata, fors ejdem vxori, et principalis mea
prius obligatae ypotecdata predictis dote, & sponsalio suis. Item nuntio eadem
procuratorio nomine ipsius uxoris mei quantum adhuc iosis dotti et sponsali-
tio suis, & juri hypotecdarum, seu obligationum suarum que habet & ha-
bere debet. Intra super bonis meis que omnia vobis dicit adquisitici et viris
quantum ad huc dictio nomine ex pacto remitto et beneficio valleyani, sena-
tus consuli in favorem mulierum Introducti et auxiliatrice si qua mulier
posse. Q. ad velleyanum. Et quo ad Juveresse dicti Arnaldi Ioannis &
Vilademanus et de Polanes filii & principalis mei rone vel occone quarum
uis donationum, vel hereditamentorum, per me seu per dictam uxorem,
et principalem meam sibi factorum, seu factarum, tam in actisui matri-
moni & ati vlo inquam tempore, et at aliquo alio jure, titulo, causa,
vel etiam rone, Item nuntio quantum adhuc omni & cunctis legi, usui, con-
suetudini, constitutioni, oriuilegio, usatrici, & juri ipsos, seu alterum pp-
sorum his juvantibz vlo modo, Nec non & legi sue juri dicenti renun-
tiacionem generaliem non valere. Et pro predictis omnibus, & singulis
compendiis, & pri mitter attendendi, tenendi & suuolabiliter obseruan-
dis. Ego dictus Joannes Petrus de Vilademanus nomine meo proprio, et ut
procurator dictorum vovis & filii meorum & cuiuslibet mei, & pporum
obligo vobis dicer Domina Marturiana licet absensi tangam pridi
et viris omnia & singula bona mea, & utriusq; ipsorum principalium meorum
mobilia, & immobilia vbiq; sint habitat & habenda etiam quocunq; modo,
et jure priuilegiatis, Et ut Predicta omnia & singula majori robre sint
filiata, non vi nec doto sed sponte juro eidem nominibz et eorum utraq;
In animam meam, et in animam utriusq; dictorum principalium meorum
per Dominum Deum & eius sancta euangelia manu mea dextera
corporaliter talis scriptui, Predicta omnia & singula pro ut superdicta sunt
et per me eidem nominibz promissa, me, dictor uxorem & filium principales meos
et quentibz mei & pporum attendere & competrere, tenere, & obseruare, et in nullo
contradicere vel venire aliquo jure, causa, vel etiam rone. Ego Itaq; Peraldo
Rouira vicinatus de Domeny Parroquia de Lariete Roffinodioq; Gerunden.

Procurator Legitime constitutus & ordinatus a Domina Martini
riana uxore Petri Ferrades q. Parochia & aqua viua dictae
diocesis pro re deessa procuratione plene constat Instrumento
recepto per Discretum Petrum Scuder notarium publicum Pe-
rundæ Die Tricesimo mensis Septembris proximie lagari no-
mine procuratorio predicto laudans, approbans, ratificans, &
confirmans predictam stabilitionem, et in Emploiteosim datio-
nem, & concessionem per vos dictum Magnificum Dominum
Joannem Petrum de Vilademany et de Blanes dictæ prin-
cipali meæ facio de predictis omnibus & singulis eas acceptans,
Sub pactis & conditionibz predicti quibus omnibus & singulis
expresse ejdem procuratorio nomine concentio Conuenio, &
bona fide promitto dicto nomine vobis dicto Magnifico Dno
joanni Pedro de Vilademany & de Blanes q. quamdiu predic-
ta domina principalis mea tenebit per vos solues & tradet
vobis quolibet anno in dicto termino suie festo sanctorum
Petri & Felicis dictas duodecim migerias frumenti boni, pul-
cri, nitidi, & receptibili ad mensuram dicti termini &
aqua viua, et predicta per vos ut superius dictum est ejdem
principalme stabilita, et in Emploiteosim data & conces-
sa meliorabit, & in aliquo non deteriorabit et condicio-
nes predictas per vos ut prenarratus superius eidem
unitas & positas, et alia omnia tenebit, complebit, &
observabit et contra predicta, vel aliqua ex eis non
faciet, vel veniet aliqua ratione, jure, seu causa.

7

¶ Pro predictis et infra omniis et singulis comprehendendis &
firmiter attendendis, tenendis, & obseruandis dicto procuratori
nomine & viriore potestati per seipsum principalem meam In et
cum dicto procurationis Instrumento mihi attributis obligo -
vobis & vestris specialiter & expresse Potum Ius Empiteoticum
quod habet supremis et generaliter omnia & singula bona
sua mobilia & immobilia habita ubiq; & habenda. Renuntiantur
eodem nomine quantum ad huc Legi sue Juri licet q; prius
transeundum sit per specialiter q; per generaliter obligata, et
omnibus & cunctis Juri, rationi, & consuetudini hys obseruandis,
et dictam principalem meamullo modo renuntiantibus. Hec signatur
omnia & singula supradicta facimus pacificimus, scilicet Ego
dictis Joanne Petrus de Vilademan et de Blanes stabiliens
dictis nominibus ex una parte, Et Ego Peraldi Plouira nomine procu-
ratoris dicta principalis meq; adquisitricis predictorum ex parte
altera, scilicet utrum nostrum nomine quo In hys interuenit, a
sed dicta, & promissa alteri, & ad Iuricem, Nec non et notario In-
frascripto ut publice personae pro utrag; parte nostrum eidem nobis,
et aliis etiam personis dico & singulis quarum interest & intererit
recipient & pacienti, ac etiam Legi ame stipulant; Nouissime
volumus q; de his fiant duo publica consimilia instru, quorum unum
mihi dicto Joanni Petro de Vilademan et de Blanes, et aliud dicto
Domina Marturiana principalmei dicti Peraldi Plouira tradansur,
per notarium infrum. Actum est hoc Barchinone Die sexto men-
sis Octobris Anno aucti. Domini Millecento quadringentesimo
Octagesimo Nono. Sig: num Joannis Petri de Vilademan &
de Blanes stabiliens Jurantis. Sig: num Joannis Petri de Vilademan

et de Blanes procuris dictorum Dnæ Yolant Joan vxoris & Arnal-
di Joannis de Vilademany et de Blanes filij suorum Jurantis. Sigf. num
Geraldi Moura dicto procuratorio no[n]e acceptanti predictorum priu-
minibus quib[us] supra hec laudamq[ue] & firmamq[ue] Lester huic rei sunt vener
Bernardo Peronella mercator Ciuis & Raymundo Caualda scutif[er]
habitato Bardinone. Sigf. num Bartolomei Masons Auctoritate
Regia notarii publici Bardinone qui hec scribi fecit & clausit, cum
suprapositis in linea. L viiiij. vbi dicitur Actum est hoc Day. Die sexto
mensis Octobris anno mcccxxxviii. In millesimo quadragesimo octagesimo
anno. O. Petrus vel Peter et ex ea. Ap[ro]babo ego e[st]o
Infris ~

Sigf. num
O Joannes Riurans notarii regia aucte subto.^{b)}
a herede seu sucurre Iacobi de Campolongo q[uo]d subto. Cunctas
particulæ & vicarie Gerunde suarumq[ue] pertinentiar[um] notf.
hui exemplis testis.

V.G. Onofrius Cardas Notarius publicus aucte & subto. Qd[ui]b[us]
Gerunde hui exemplis Confessio. V.

Raymundo Carav notarius publicus aucte Regia aucte
subto ab herede seu sucurre Iacobi de Campolongo
q[uo]d publico Cunctas particulæ et vicarie de Raymundo
pertinentias nos translatum in hoc anno vero originali scripto
fideliter simpliciter & sum eadem veritate predictum transcriptum
a dubio dnoz omocarios meo ut sit pater & filius subcription
et causi in predicto fonsatio cognata habeat. de vni aprii mcccxxxviii

8

propter quod nubes primas & tenues oras & noctes videntur inveniuntur in quibus
venerabimur. & concordia & concordia & concordia & concordia & concordia & concordia &

R. 11

26

BIBLIOTECA

11

REG. Ms. 11
SIG. 342.235